

Rozdział II mówiły o długości czasu, przez który odlewnia ma prawo kłaść sygnaturę. W niektórych edycjach tylko większe figury miały sygnatury i w zredukowanych wersjach tej samej figury – nie było sygnatury¹³⁰.

Warsztat
antykwarium:
ocena i wycena
dzieł sztuki

Sygnatura komunikuje, że noszący ją obiekt to nie tylko przedmiot dekoracyjny, lecz dzieło twórcy. Niekiedy jednak nawet na wysokiej klasy obiektach nie znajdujemy sygnatury artysty. Wtedy trzeba sięgnąć do katalogów, by określić jego twórcę.

Sygnatura artysty w ich przypadku oznacza, że dany rzeźbiarz jest autorem projektu, nie zaś wykonawcą dzieła. Stąd bardzo ważna jest sygnatura wytwórni, z której pochodzi przedmiot.

Brązy artystyczne posiadają często różnego rodzaju oznaczenia, do których zalicza się sygnatury rzeźbiarzy, znaki warsztatu lub odlewni, gwarancje brązu czy numery edycji. Są to elementy, które są im nadane przez wytwórcę, mające komunikować o ich statusie, są potwierdzeniem jakości, autentyczności i genetycznego związku z autorami (rzeźbiarzem, wytwórnią). Z kolei na wyrobach z porcelany możemy znaleźć oprócz sygnatury artysty i znaku wytwórni także oznaczenia, na podstawie których można zidentyfikować numer modelu czy malarza, który wykonywał dekorację. Zdecydowanie rzadziej spotyka się oznaczenia wykonawców mebli (papierowe nalepki czy metalowe tabliczki). Z kolei sygnatury na szklach są relatywnie rzadko spotykane. Duże znaczenia mają zaś znaki na srebrach, które bliżej zostaną omówione dalej (część 3.4.1).

Wiek i czas powstania

Antyk to „przedmiot stary, przedstawiający wartość zabytkową”¹³¹, „cenniejszy dla zbieraczy, niż wykonany współcześnie”¹³². Szczególną wartością antyków jest zatem ich wiek, są one pożądaną nie tylko jako przedmioty piękne, ale i te, które oparły się próbie czasu. Jednocześnie autorzy wydanego w 1974 roku

¹³⁰ H. Berman, *Bronzes – Sculptors and Founders 1800-1930*, t. I, Abage Publications, Chicago 1994, s. 206–207.

¹³¹ *Słownik terminologiczny...*, dz. cyt., s. 16.

¹³² K. Zwolińska, Z. Malicki, dz. cyt., s. 29.

Rozdział II „Słownika terminów plastycznych” zauważają ze zdziwieniem: „Za antyk uważa się dzisiaj nawet przedmioty z końca XIX w.”¹³³. Dziś, jak wiadomo, granica ta przesunęła się i antykami są już również dzieła w stylu art déco, za chwilę zaś miano to będzie przysługiwało powojennemu dizajnowi.

Warsztat
antykwarium:
ocena i wycena
dzieł sztuki

Wiek jest więc czynnikiem wpływającym na cenę przedmiotu. Jednak – nie oznacza to, że im przedmiot jest starszy, tym cenniejszy. Jest to bardziej skomplikowana arytmetyka, gdyż w grę wchodzi bowiem jeszcze co najmniej trzy zmienne: wartość artystyczna, moda oraz rzadkość występowania.

Wiek jest czynnikiem wpływającym na cenę przedmiotu. Jednak – nie oznacza to, że im przedmiot jest starszy, tym cenniejszy.

Wybitny kolekcjoner, prof. Andrzej Ciechanowiecki (1924–2015) radził: „W odniesieniu do brązów, jak i do innych dzieł sztuki, wartość artystyczna jest ważniejsza, niż czas powstania. Lepiej mieć piękny brąz dobrego, XIX-wiecznego rzeźbiarza, niż jakiegokolwiek bądź dzieło z epoki renesansu”¹³⁴. Podobny przykład można zaczerpnąć z malarstwa. Wystawiony w cenie 4000 zł obraz malarza cechowego z XVII w. może nie znaleźć nabywcy, mimo że jest to niewygórowana cena obrazu olejnego.

Dość duży wpływ na ceny dzieł ma moda. Okres przypadający na XVII i XVIII w. cieszy się zainteresowaniem tylko wąskiego grona kolekcjonerów. Szersza publiczność gustuje zaś w sztuce dwudziestolecia. Dotyczy to zwłaszcza malarstwa. W odniesieniu do rzemiosła artystycznego różnica jest bardzo duża między sztuką użytkową XIX a XX w. Dekoracyjne obiekty utrzymane w neostylach nie są tak lubiane, jak te artdecowskie.

Istotnym czynnikiem jest również liczba dzieł powstałych w danym okresie, jaka przetrwała do naszych czasów.

¹³³ Tamże, s. 29.

¹³⁴ H. Demoriane, *Vous aussi, devenez collectionneurs de bronzes*, „Connaissance des Arts”, 1965, nr 163, s. 73.